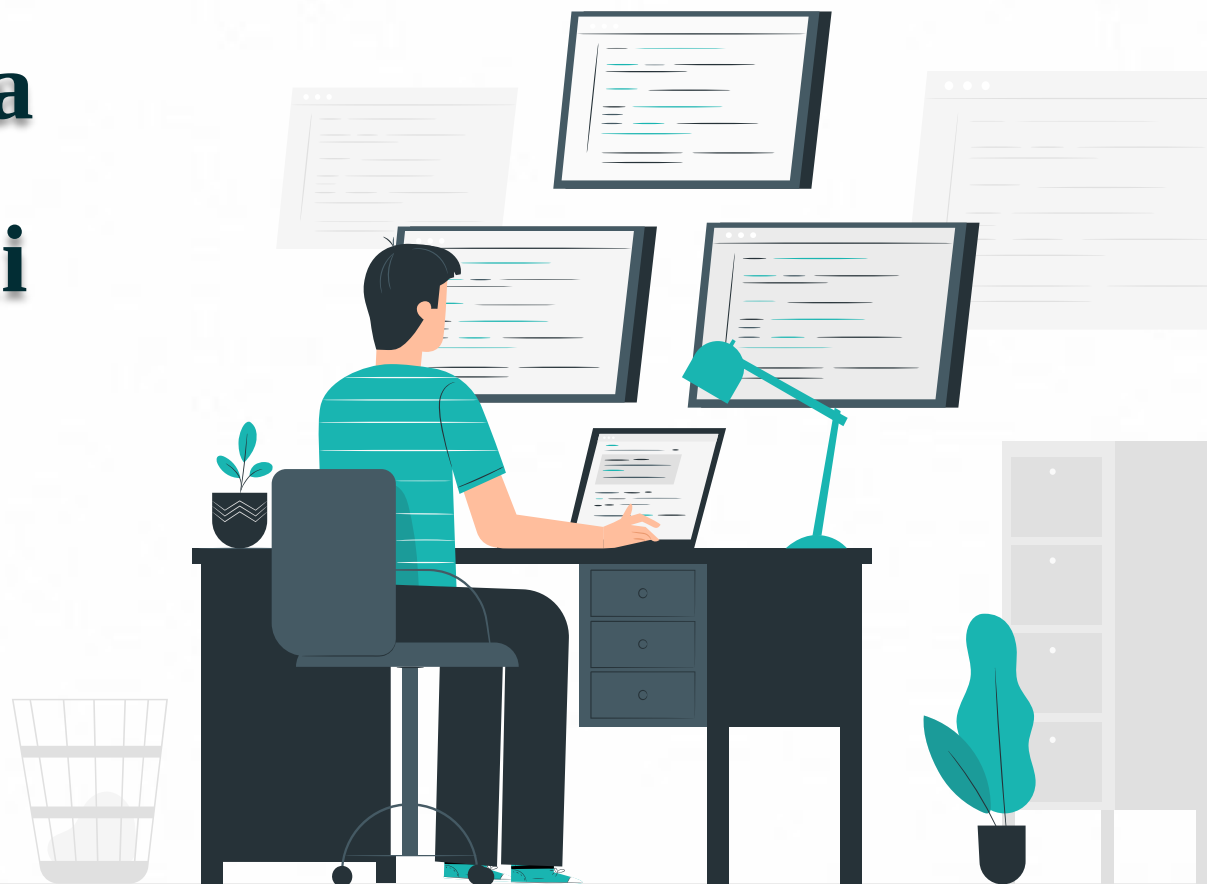

Kompyuter va uning tuzilishi

Kalit soʻzlar

01 Kompyuter

02 Kompyuter asosiy
qurilmalari

03 Kompyuter qoʻshimcha
qurilmalari

Asosiy tushunchalar

Bu bir nechta qurilmalardan iborat murakkab hisoblash mashinasi.

Ushbu qurilmalar quyidagilar:

Asosiy

Qo'shimcha

Kompyuterning asosiy qurilmalari

Kompyuter ishlashi uchun ushbu 4 ta qurilma bo'lishi shart, shuning uchun ular **asosiy qurilmar** deb nomlanadi

Monitor

Tizimli blok

Klaviatura

Sichqoncha

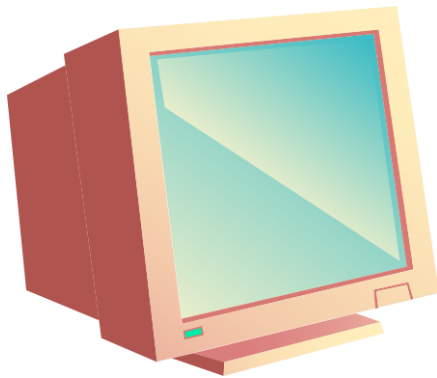

Monitor

Monitor - bu grafik yoki matn ma'lumotlarini aks ettirish uchun ishlatiladigan kompyuter qurilmasi. Ya'ni, barcha matnli hujjatlar, rasmlar va videofayllar monitor ekranida aks etadi va biz ularni ko'ra olamiz.

Monitorlarning bir necha

turlari mavjud:

Elektron nurli trubkali

Suyuq kristalli

Klaviatura

Ushbu qurilma ma'lumot kiritish uchun
mo'ljallangan tugmalar (tugmalar) to'plamidan
tashkil topgan

Sichqoncha

Uning yordamida kompyuterni boshqarish hamda dasturlar bilan ishlash juda ham qulay

Sichqoncha harakatining natijasi monitorda kursor ko‘rinishida namoyon bo‘ladi va kursor sichqoncha harakatini aynan takrorlaydi.

Sichqonchada 2 ta – chap va o‘ng tugmachalar mavjud. Ular yordamida foydalanuvchi turli amallarni bajaradi.

Sichqonchaning old qismi o‘rtasidan o‘rin olgan g‘ildirakcha foydalanuvchiga sahifani yuqoriga yoki pastga siljitishiga yordam beradi.

Tizimli blok

Shaxsiy kompyuterning asosiy funksional tarkibiy qismlari joylashgan blok

Tizimli blokda:

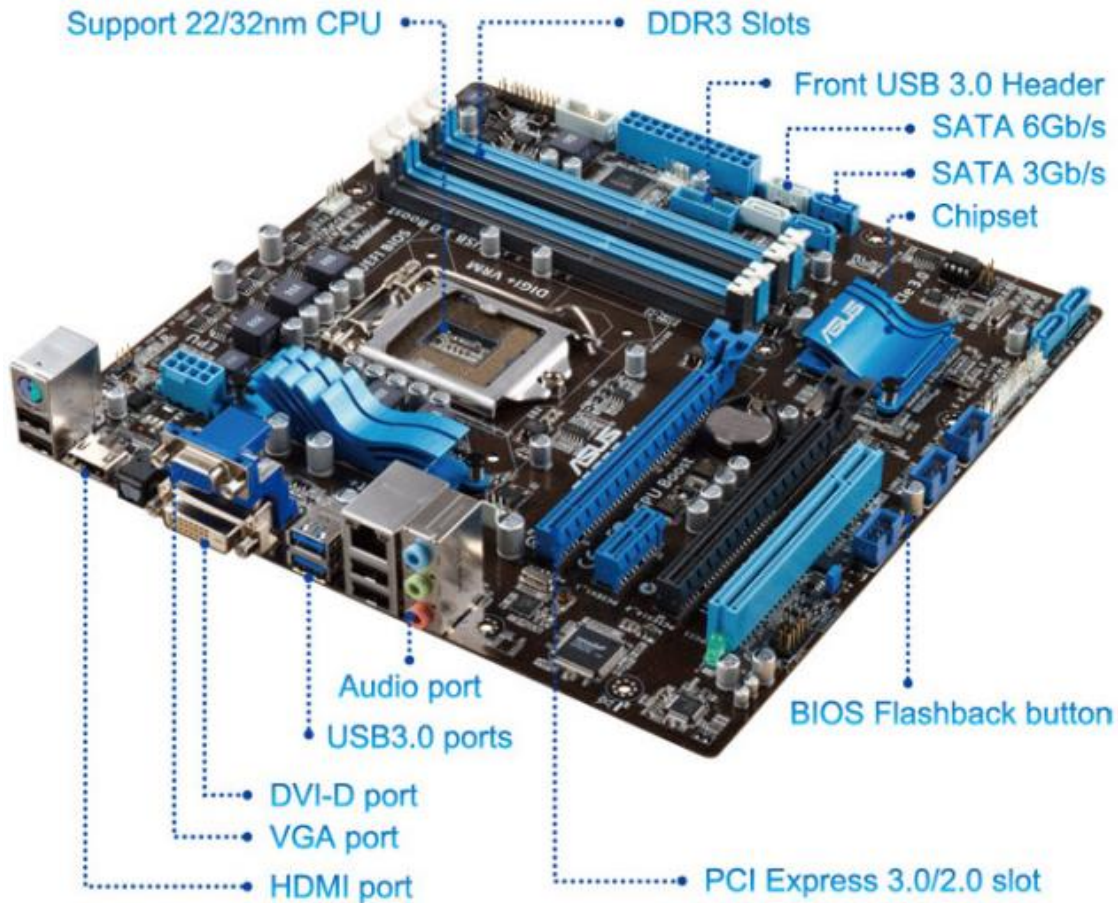
ASOSIY PLATA joylashgan va unda

- MARKAZIY PROTSESSOR
- RAM, ROM
- VIDEO ADAPTER
- OVOZ KARTASI
- KONTROLLER
- QATTIQ DISK o'rnatilgan.

Shuningdek, u HDD, CD-ROM diskleri uchun quvvat manbai.

Aynan tizimli blokiga kompyuterning boshqa qo'shimcha qurilmalari ulanadi

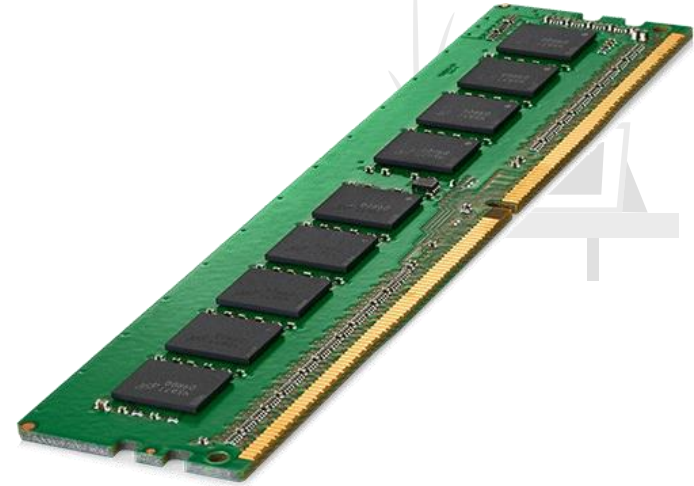
Asosiy Plata

Asosiy plataga markaziy protsessor, grafik karta, ovoz kartasi, qattiq disk, RAM ulangan

Operativ xotira

(RAM, O3Y) – operativ (tezkor)
xotira qurilmasi

XOTIRA - ma'lumotlar va buyruqlarni
vaqtincha saqlash uchun mo'ljallangan.

Operativ xotira ko'rsatmalar va
ma'lumotlarni to'g'ridan-to'g'ri
protsessorga uzatadi.

Operativ xotira megabaytlarda o'lchanadi
va xotira modullari bilan ifodalanadi

Markaziy protsessor

Markaziy protsessor - ma'lumotni raqamli ko'rinishda qayta ishlaydi, arifmetik mantiqiy amallarni bajaradi va kompyuterdagi barcha qurilmalarni boshqarish uchun mas'ul bo'lgan chip.

Ya'ni, biz kompyuterga kiritadigan har qanday ma'lumot, albatta, markaziy protsessor orqali o'tadi

Video adapter

Video adapter (shuningdek, grafik karta, video karta deb nomlanadi) - kompyuter xotirasida tasvirni monitor uchun video signalga o'zgartiradigan qurilma.

Ovoz kartasi

Ovoz kartasi (musiqa kartasi deb ham ataladi) - kompyuterda ovoz bilan ishlashga imkon beradi. Hozirgi vaqtda ovoz kartalari asosiy plataga o'rnatilgan yoki alohida ulangan bo'lishi mumkin

Qattiq disk

Qattiq disk (HDD) - bu kompyuterda ma'lumotlarni saqlash uchun asosiy joy. Barcha filmlar, o'yinlar, fotosuratlar va hujjatlar qattiq diskda saqlanadi.

CD-ROM

CD-rom va **DVD-rom**
bu CD va DVD
disklariga ma'lumot
o'qish va yozish uchun
mo'ljallangan maxsus
qurilma.

Ma'lumot kiritish uchun qo'shimcha qurilmalar

Mikrofon

Grafik planshet

Skaner

Ma'lumotlarni chiqarish uchun qo'shimcha qurilmalar

Kolonkalar

Printer

Quloqchin

3D printer

Kompyuterni boshqaruvchi qo'shimcha qurilmalar

Joystik